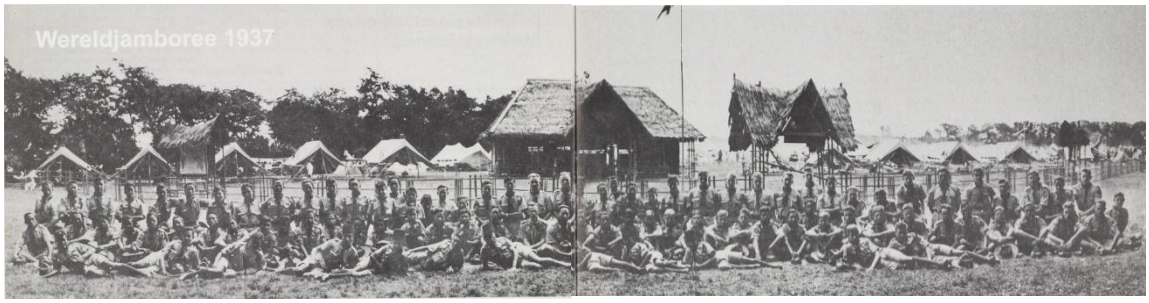
Willy Theys

Vrijheid in herdenken

Heden overleed zacht en kalm onze lieve Zoon, Broer en Neef
LOUIS THEYS
in den ouderdom van 16 jaren.
Wed. M. E. N. THEYS-
von der Oelsnitz
DONOVAN
JOSTA
WILLYBALD
Fam. SCHENKHUIZEN-Theys
Fam. BOOMPAAL-Theys
Fam. A. VON DER OELSNITZ, Bandoeng
Fam. E. VON DER OELSNITZ, Tjiparj
Batavia-C., 1 October 1940.
De begrafenis zal plaats hebben op 2 October n.m. 4 uur van uit de C.B.Z. op Tanah-Abang.

Willybald (Willy) Theys is geboren op 5 januari 1922 in Makassar op Celebes, NOI. Hij was de zoon van Cornelis Louis Albert Theys (1894-1923) en Marie Eliza Nanny von der Oelsnitz (1887-1964). Zijn ouders trouwden in september 1917 in Soerabaja. Hij had drie broers; Louis (1924), Donovan (1918-1990) en Josta. Het gezin was protestant. Zijn vader overleed in 1923 in Mr. Cornelis bij Batavia en op zestienjarige leeftijd overleed in 1940 zijn broertje Louis. Het gezin woonde toen in Batavia. Zijn moeder was beheerderster van de linnenkamer bij de KPN.

In het najaar van 1934 werd hij samen met zijn broertje Donovan verkenner 2e klas bij groep 1 Groen in Malang. Hij haalde ook het insigne wielrijder.

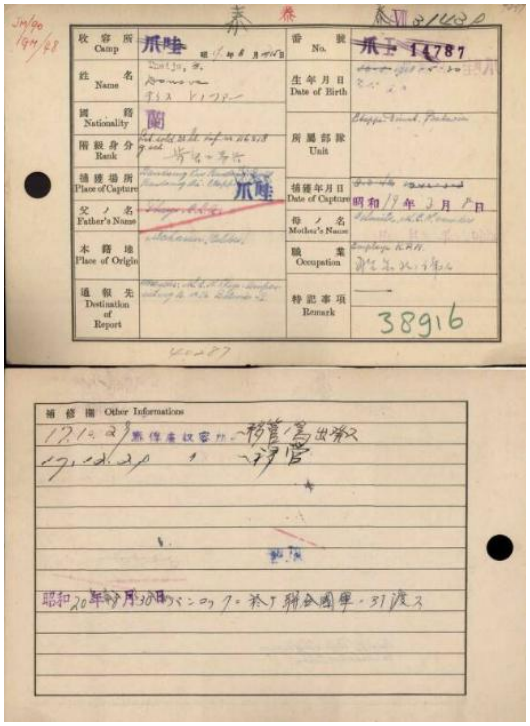

Drie Oosthoeksche padvinders stonden er om ons heen, Willy Theys, uit Malang en Pandji Soejanto en Fried Verlinden, beiden uit Soerabaia.
We vroegen naar hun omgang met de jongens uit andere landen, en uit de antwoorden konden we opmaken, dat 't best ging; de meeste jongens uit die andere landen spraken ook Engelsch! En de vertrouwelijke omgang kwam al heel spoedig, zooals dat kan en behoort onder jongens. Velen zullen de aangeknoopte Padvindersrelatie per brief voortzetten.

Tijdens de Wereld Jamboree van 1937in Vogelenzang was hij scout van de tijgerpatrouille van groep III van het contingent uit Nederlands Indië. Hij ging in juni 1937 met de m.s. 'Dempo' van Batavia naar Rotterdam om deel te nemen aan de Wereld Jamboree. Na de Jamboree keerden de scouts met m.s. 'Johan van Oldenbarnevelt' terug naar Nederlands Indië. Bij thuiskomst werden de ze op de kade verwelkomt en geïnterviewd. In de krant deden ze verslag van hun ervaringen.

Willy was net als zijn broer Donovan korporaal bij het KNIL. Hij was aspirant militair topograaf. Beide broers werden na de capitulatie op Japan krijgsgevangen genomen en geïnterneerd. Ze zaten onder andere samen in kamp VII en moesten als dwangarbeider werken aan de Birmaspoorlijn.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten ‘Speedo-tijd’ door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders.15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

In 1944 verscheen er in de kranten een mededeling van het Rode Kruis dat het informatie bureau bericht ontvangen had omtrent krijgsgevangen militairen. Willy stond in dit overzicht.

Willy bleef militair. In 1947 kreeg hij een Bronzen medaille voor trouwe dienst. Willy vertrok in 1950 naar Nederland. Hij werd sergeant bij de Koninklijke Landmacht. In 1951 verhuisde hij van Nijmegen naar Kampen.

Meer informatie
[Cornelis Louis Albert THEYS (1894-1923) » Genealogie Bodmer, Sluis en Van de Burgt » Genealogie Online]

Moesson | 1 juli 1995 | pagina 51 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief (pictura-dp.nl)
Jamboree-jaarkrant | NIOD Bibliotheek (worldcat.org)
De Indische courant » 10 sep 1937 - Art. 60 | Delpher
! passagierslijst m.s. 'Dempo' (juni 1937) (google.com)
Het nieuws van den dag voor Nederlandsch-Indië » 14 jun 1937 - Art. 184 | Delpher
! passagierslijst 'Johan van Oldenbarnevelt' (aug. 1937) (google.com)
Overlijden Marie Eliza Nanny von der Oelsnitz op 22 november 1964 te Delft » Open Archieven
1965-01.pdf (kpm1888.nl)
Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief
Zoeken (cbgverzamelingen.nl)
De Indische courant » 08 jun 1935 - Art. 310 | Delpher
Bataviaasch nieuwsblad » 02 okt 1940 - Pag. 3 | Delpher
De avondpost » 28 nov 1917 - Art. 19 | Delpher
De residentiebode » 20 maa 1944 - Art. 20 | Delpher
't Nieuws voor Kampen » 17 maa 1951 - Art. 47 | Delpher
Database Nederlandse dwangarbeiders Birmaspoorweg (quasarbooks.com)
Birma-Siam-spoorweg (japansekrijgsgevangenkampen.nl)
's-Gravenhage - Oud Eik en Duinen - Donovan-Theijs-1918-1990 (online-begraafplaatsen.nl)
Registratie Willybald Theys (in het jaar 1815-1949) » Open Archieven
| Nationaal Archief
Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia
De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek
Birma-Siam Spoorweg - SHBSS
Het Padvindersblad, december 1934

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.